ხელოვნური ინტელექტი და შრომის ბაზარი:

ხელოვნური ინტელექტი და ახალგაზრდების დასაქმება: რას ნიშნავს ეს საქართველოსთვის

ChatGPT-ის გამოჩენიდან თითქმის ოთხი წელი გავიდა. ამ დროის განმავლობაში ხელოვნური ინტელექტის (AI) მასობრივმა გამოყენებამ მსოფლიოს შრომის ბაზარზე მასობრივი უმუშევრობა არ გამოიწვია, თუმცა სულ უფრო მეტი კვლევა აჩვენებს, რომ ცვლილება ყველაზე ადრე იქ ჩანს, სადაც ადამიანები კარიერას იწყებენ: ახალგაზრდებისთვის განკუთვნილ საწყის სამუშაო ადგილებზე. ეს ანგარიში აღწერს, რას აჩვენებს კვლევები, რატომ რჩება AI-ის მიზეზობრივი როლი სადავო, რა ხდება კურსდამთავრებულების შრომის ბაზარზე და რას ნიშნავს ეს საქართველოსთვის, სადაც ახალგაზრდების უმუშევრობა ისედაც მაღალია.

01 რას აჩვენებს კვლევები ხელოვნური ინტელექტისა და ახალგაზრდების დასაქმების შესახებ

ყველაზე ცნობილი კვლევა სტენფორდის უნივერსიტეტის ციფრული ეკონომიკის ლაბორატორიას ეკუთვნის. ერიკ ბრინიოლფსონი და მისი თანაავტორები აშშ-ის უდიდესი სახელფასო მომსახურების კომპანიის, ADP-ის, მონაცემთა ბაზაში აღრიცხული მილიონობით დასაქმებულის მონაცემებს აანალიზებენ. 2025 წლის აგვისტოში მათ აჩვენეს, რომ 22–25 წლის ახალგაზრდების დასაქმება იმ პროფესიებში, რომლებზეც AI ყველაზე ძლიერ გავლენას ახდენს, ნაკლებად დაუცველ პროფესიებთან შედარებით 13 პროცენტით შემცირდა. 22–25 წლის პროგრამისტების დასაქმება 2022 წლის ბოლოს დაფიქსირებულ პიკთან შედარებით თითქმის 20 პროცენტით შემცირდა, ხოლო იმავე პროფესიაში უფროსი ასაკის თანამშრომლების რაოდენობა გაიზარდა.

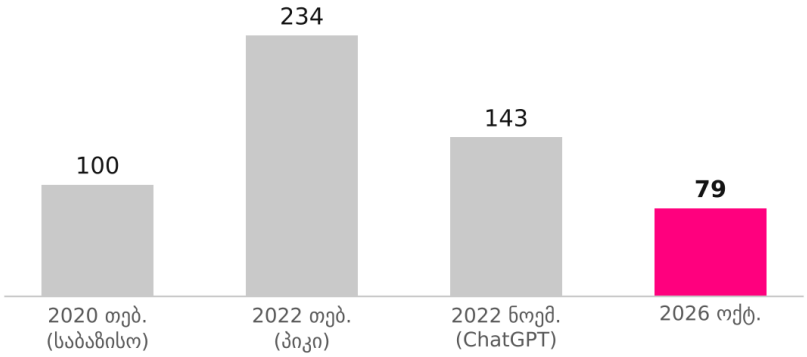
2026 წლის აგვისტოში ავტორებმა კვლევა 2026 წლის ივნისამდე არსებული მონაცემებით განაახლეს. ახალი შეფასებით, AI-ის მიმართ ყველაზე მოწყვლად პროფესიებში 22–25 წლის ახალგაზრდების დასაქმება სავარაუდო დონეს 19 პროცენტით ჩამორჩება. ეს სავარაუდო დონე ასახავს, როგორი იქნებოდა მათი დასაქმება, ნაკლებად მოწყვლად პროფესიებში მომუშავე თანატოლების დასაქმების მსგავსად რომ შეცვლილიყო. 2022 წლის ნოემბრიდან 2026 წლის ივნისამდე ყველაზე მოწყვლად პროფესიებში ახალგაზრდების დასაქმება დაახლოებით 11 პროცენტით შემცირდა, ნაკლებად მოწყვლად პროფესიებში კი დაახლოებით 10 პროცენტით გაიზარდა. კლება ძირითადად იქ ჩანს, სადაც AI სამუშაოს ავტომატიზაციას ახდენს, ხოლო იქ, სადაც ის ადამიანს ეხმარება, დასაქმება არ მცირდება. ცვლილება ხელფასებში არ აისახა: კომპანიები ახალგაზრდებს არ ათავისუფლებენ, უბრალოდ ნაკლებს იღებენ სამსახურში.

ამ შედეგს სხვა დამოუკიდებელი მონაცემებიც ადასტურებს. ჰარვარდის უნივერსიტეტის მკვლევრების შეფასებით, იმ კომპანიებში, რომლებმაც გენერაციული AI დანერგეს, დამწყები თანამშრომლების რაოდენობა დაახლოებით 9 პროცენტით ჩამორჩება იმ კომპანიების შესაბამის მაჩვენებელს, რომლებსაც AI არ დაუნერგავთ, ხოლო გამოცდილი თანამშრომლების რაოდენობა კვლავ იზრდება. აშშ-ის აღწერის ბიუროს კვლევით, AI-ის მიმართ ყველაზე მოწყვლად დარგებში 22–24 წლის ახალგაზრდების დასაქმება ChatGPT-ის გამოჩენიდან 10 კვარტალში 12 პროცენტით შემცირდა. დანიის ეროვნული ბანკის მონაცემებით, AI-ის დამნერგავ კომპანიებში ყველაზე მოწყვლად პროფესიებში დასაქმება 2025 წლის ბოლოსთვის ტრენდს დაახლოებით 27 პროცენტით ჩამორჩებოდა, სხვა პროფესიებში კი 12 პროცენტით, და ეს ცვლილება ძირითადად 30 წლამდე ახალგაზრდებს შეეხო.

ამავე დროს, ყველა ეს კვლევა ერთ რამეზე თანხმდება: მთლიანი ეკონომიკის დონეზე AI-ს მასობრივი უმუშევრობა ჯერ არ გამოუწვევია. დალასის ფედერალური სარეზერვო ბანკის შეფასებით, ამ ცვლილების გავლენა აშშ-ის საერთო უმუშევრობის დონეზე მაქსიმუმ 0,1 პროცენტული პუნქტია.

02 რატომ არ არის ხელოვნური ინტელექტი ერთადერთი შესაძლო მიზეზი

თავად სტენფორდის ავტორები აღნიშნავენ, რომ მათი შედეგები აღწერითია და არა მიზეზობრივი. ახალგაზრდების დასაქმების შემცირების ნაწილი ChatGPT-ის გამოჩენამდე დაიწყო. ვაკანსიების პლატფორმა Indeed-ის მონაცემებით, აშშ-ში პროგრამისტების ვაკანსიების რაოდენობა 2022 წლის თებერვალში იყო პიკზე, ანუ ChatGPT-ის გამოჩენამდე ცხრა თვით ადრე. 2022 წლის ნოემბრისთვის ის უკვე მნიშვნელოვნად იყო შემცირებული და კლება შემდეგაც გაგრძელდა.

გრაფიკი 1. პროგრამული უზრუნველყოფის შემუშავების ვაკანსიები აშშ-ში, ინდექსი (2020 წლის თებერვალი = 100). წყარო: Indeed, FRED.

ეკონომისტები რამდენიმე სხვა მიზეზს ასახელებენ. პირველი, აშშ-ის ფედერალურმა სარეზერვო სისტემამ 2022 წლის მარტიდან საპროცენტო განაკვეთების სწრაფი ზრდა დაიწყო, რამაც ტექნოლოგიურ კომპანიებში დაქირავება შეამცირა. აღწერის ბიუროს შეფასებით, საპროცენტო განაკვეთები ახალგაზრდების დასაქმებაში არსებული სხვაობის მეოთხედამდე ხსნის. მეორე, ნიუ-იორკის ფედერალური სარეზერვო ბანკის მკვლევრების შეფასებით, 29 წლამდე კურსდამთავრებულების უმუშევრობის ზრდის დაახლოებით 64 პროცენტი დისტანციურ მუშაობას უკავშირდება, რადგან დისტანციურ გარემოში დამწყები თანამშრომლების სწავლება და მათი აყვანა უფრო რთულია. მესამე, სტენფორდის კვლევაში შეფასებული ეფექტი თითქმის ნახევრდება, როდესაც ანალიზი დასაქმებულთა განათლების დონეს ითვალისწინებს.

ზოგი კვლევა საპირისპირო შედეგსაც აჩვენებს. ფინანსური კომპანია Ramp-ისა და Revelio Labs-ის 21 ათასზე მეტი კომპანიის ანალიზით, იმ კომპანიებში, რომლებიც AI-ზე ყველაზე მეტს ხარჯავენ, დამწყები თანამშრომლების რაოდენობა ორ წელიწადში დაახლოებით 12 პროცენტით გაიზარდა. იელის უნივერსიტეტის საბიუჯეტო ლაბორატორიამ AI-ის გავლენა შრომის ბაზარზე „შესამჩნევ რღვევად“ არ შეაფასა. ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (OECD) 2026 წლის შეფასებით, ახალგაზრდა დასაქმებულებზე AI-ის გავლენის დამადასტურებელი მტკიცებულებები „ჯერჯერობით შეზღუდულია“, ხოლო ციკლური ფაქტორები უფრო დიდ როლს თამაშობს.

03 რა ხდება კურსდამთავრებულების შრომის ბაზარზე

მიზეზის მიუხედავად, ახალგაზრდებისთვის სამსახურის პოვნა გართულდა. აშშ-ში 22–27 წლის კურსდამთავრებულების უმუშევრობის დონე 2026 წლის მეორე კვარტალში დაახლოებით 5,6 პროცენტი იყო, ხოლო საერთო უმუშევრობის დონე დაახლოებით 4,2 პროცენტი. კურსდამთავრებულების დაახლოებით 42 პროცენტი ისეთ სამსახურში მუშაობს, რომელიც უმაღლეს განათლებას არ მოითხოვს. Indeed-ის მონაცემებით, 2026 წლის მაისისთვის დამწყებთა ვაკანსიები წინა წელთან შედარებით 7,5 პროცენტით შემცირდა, გამოცდილი სპეციალისტების ვაკანსიები კი 14,7 პროცენტით გაიზარდა.

ევროპაშიც მსგავსი სურათია. დიდ ბრიტანეთში კურსდამთავრებულების დაქირავება 2024/25 სასწავლო წელს 8 პროცენტით შემცირდა, თუმცა დამსაქმებელთა ინსტიტუტი ამას ძირითადად ეკონომიკურ მდგომარეობას უკავშირებს და არა AI-ს. ევროპის ცენტრალური ბანკის მონაცემებით, ევროზონაში 2023

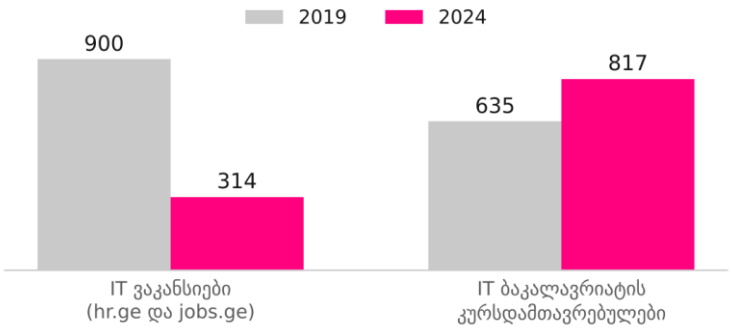
წლის პირველი კვარტლიდან 2026 წლის პირველ კვარტლამდე ახალგაზრდების დასაქმება ინფორმაციისა და კომუნიკაციის სექტორში 18,6 პროცენტით შემცირდა, თუმცა ბანკი ამ ცვლილებას პირდაპირ AI-ს არ უკავშირებს.

04 როგორია საქართველოში ახალგაზრდების შრომის ბაზარი და რა როლი აქვს ხელოვნურ ინტელექტს

საქართველოში ახალგაზრდების დასაქმების პრობლემა AI-მდე დიდი ხნით ადრე არსებობდა. ევროპის განათლების ფონდის (ETF) მონაცემებით, 15–24 წლის ახალგაზრდების უმუშევრობის დონე 2022 წელს 39,4 პროცენტი იყო, 2023 წელს 34,5 პროცენტი, 2024 წელს კი 28,9 პროცენტი, მაშინ როცა ევროკავშირში ეს მაჩვენებელი 14,9 პროცენტია. საქსტატის მონაცემებით, ქვეყანაში საერთო უმუშევრობის დონე 2025 წელს 13,9 პროცენტი იყო. 15–29 წლის ახალგაზრდების 24,1 პროცენტი 2024 წელს არც მუშაობდა და არც სწავლობდა, ევროკავშირში კი ეს წილი 11 პროცენტია. 20–34 წლის ახალკურსდამთავრებულების დასაქმების დონე 59,7 პროცენტია, ევროკავშირში კი 82,4 პროცენტი. საერთაშორისო სავალუტო ფონდის (IMF) 2026 წლის შეფასებით, დასაქმებული ახალგაზრდების 36 პროცენტს უფრო მაღალი დონის განათლება აქვს, ვიდრე მათი სამუშაო მოითხოვს.

ISET-ის კვლევითი ინსტიტუტის 2025 წლის შეფასებით, საქართველოში დასაქმებულების დაახლოებით 26 პროცენტი მუშაობს პროფესიებში, რომლებზეც გენერაციული AI გარკვეულ გავლენას ახდენს, ხოლო 100 ათასზე მეტი ადამიანი საშუალო ან მაღალი რისკის პროფესიაშია დასაქმებული. ამ ჯგუფში ქალები და ახალგაზრდები, ასევე უმაღლესი განათლების მქონე ადამიანები, უფრო მეტად არიან წარმოდგენილი.

ყველაზე თვალსაჩინო ცვლილება IT სექტორშია. „გალტ ენდ თაგარტის“ 2025 წლის დეკემბრის ანგარიშის მიხედვით, hr.ge-სა და jobs.ge-ზე IT ვაკანსიების რაოდენობა 2019 წლის 900-დან 2024 წელს 314-მდე შემცირდა, ხოლო IT მიმართულებით ბაკალავრიატის კურსდამთავრებულების რაოდენობა იმავე პერიოდში 635-დან 817-მდე გაიზარდა. ანგარიშის თანახმად, „AI-ის დანერგვამ და ავტომატიზაციამ დამწყებ კადრებზე მოთხოვნა შეამცირა“, ხოლო მოთხოვნა გამოცდილ, სპეციალიზებულ და AI-სთან დაკავშირებულ პოზიციებზე გადაინაცვლებს. ამავე დროს, ანგარიში სხვა მიზეზებსაც ასახელებს: ქართველი სპეციალისტების დისტანციურად დაქირავებას უცხოური კომპანიების მიერ, უნარების ნაკლებობას და ვაკანსიების გამოქვეყნების გარეშე, რეკომენდაციით დაქირავებას.

გრაფიკი 2. IT ვაკანსიები hr.ge-სა და jobs.ge-ზე და IT ბაკალავრიატის კურსდამთავრებულები საქართველოში, 2019 და 2024 წლები. წყარო: „გალტ ენდ თაგარტი“, 2025 წლის დეკემბერი.

PMCG-ის მონაცემებით, jobs.ge-ზე IT ვაკანსიების რაოდენობა 2026 წლის ივნისში წინა წლის იმავე თვესთან შედარებით 21,8 პროცენტით შემცირდა, რაც ყველა კატეგორიას შორის ყველაზე დიდი კლება იყო, თუმცა ეს მაჩვენებელი თვიდან თვემდე მკვეთრად იცვლება. საქართველოში არ არსებობს მონაცემები, რომლებიც დამწყებთა და გამოცდილი სპეციალისტების ვაკანსიებს ცალ-ცალკე აჩვენებს, ამიტომ ვერ ვიტყვით, რამდენად იმეორებს საქართველო აშშ-ში დაფიქსირებულ ტენდენციას. საქართველოს ბიზნეს ასოციაციის 2026 წლის გამოკითხვით, წევრი კომპანიების 13 პროცენტს AI

სრულად აქვს დანერგილი ერთ პროცესში მაინც, ხოლო 47 პროცენტი მის დანერგვას გეგმავს, თუმცა გამოკითხვა დაქირავებაზე გავლენის შესახებ მონაცემებს არ შეიცავს.

სახელმწიფოც და კერძო სექტორიც AI-ის უნარების განვითარებას იწყებს. 2026/27 სასწავლო წლიდან საჯარო სკოლებში AI არჩევით საგნად ისწავლება: საპილოტე ეტაპზე 12 სკოლა მონაწილეობდა, ახალ სასწავლო წელს კი 30-მდე სკოლის ჩართვა იგეგმება. ამავე დროს, საქართველოს AI-ის ეროვნული სტრატეგია ჯერ მიღებული არ არის.

05 დასკვნები

პირველი, AI-ს მასობრივი უმუშევრობა ჯერ არ გამოუწვევია, თუმცა სხვადასხვა ქვეყნის მონაცემები აჩვენებს, რომ AI-ის მიმართ მოწყვლად პროფესიებში ახალგაზრდების დასაქმება ნაკლებად მოწყვლად პროფესიებში მათი თანატოლების დასაქმებას ჩამორჩება. ეს ცვლილება სამსახურიდან გათავისუფლებით კი არა, ნაკლები დაქირავებით ხდება.

მეორე, AI ერთადერთი მიზეზი არ არის. კლება ChatGPT-მდე დაიწყო, ხოლო საპროცენტო განაკვეთები, დისტანციური მუშაობა და ტექნოლოგიური სექტორის კორექცია ახალგაზრდების დასაქმების შემცირების მნიშვნელოვან ნაწილს ხსნის.

მესამე, საქართველოში ახალგაზრდებისთვის შრომის ბაზარზე შესვლა ისედაც რთულია: ახალგაზრდების უმუშევრობა საერთო მაჩვენებელზე დაახლოებით ორჯერ მაღალია, ხოლო კურსდამთავრებულების ნაწილი თავისი კვალიფიკაციის შესაბამის სამუშაოს ვერ პოულობს. თუ AI საწყის პოზიციებზე მოთხოვნას შეამცირებს, ეს წნეხი კიდევ გაიზრდება.

მეოთხე, 2019–2024 წლებში საქართველოს IT სექტორში ვაკანსიების საერთო რაოდენობა შემცირდა, IT მიმართულებით კურსდამთავრებულების რაოდენობა კი გაიზარდა. ამიტომ მნიშვნელოვანია, უნივერსიტეტებმა სტუდენტებს ის უნარები შესძინონ, რომლებიც AI-სთან ერთად მუშაობისას ღირებული რჩება. სახელმწიფოსთვის კი მნიშვნელოვანია დამწყებთა და გამოცდილი სპეციალისტების ვაკანსიების ცალ-ცალკე აღრიცხვა, რათა ცვლილებები დროულად გამოჩნდეს.

06 წყაროები

1. Brynjolfsson E, Chandar B, Chen R. Canaries in the Coal Mine? Six Facts about the Recent Employment Effects of Artificial Intelligence. Stanford Digital Economy Lab, 2025 წლის აგვისტო.

2. Stanford Digital Economy Lab. Canaries in the Coal Mine: August 2026 Update, 2026 წლის 12 აგვისტო.

3. Hosseini S M, Lichtinger G. Generative AI as Seniority-Biased Technological Change. Working paper, 2026 წლის მაისი.

4. Tucker L C. You're (not) Hired. US Census Bureau, CES-WP-26-27, 2026 წლის 24 აპრილი.

5. Federal Reserve Bank of Dallas. Young Workers' Employment Drops in Occupations with High AI Exposure, 2026 წლის 6 იანვარი.

6. Bonin H, Darougheh S, Kuchler A. The Adjustment of the Danish Labour Market to AI Has Begun. VoxEU, 2026 წლის 8 ოქტომბერი.

7. Federal Reserve Bank of New York, Liberty Street Economics. Remote Work Leaves Younger Workers Sidelined, 2026 წლის 1 ივნისი.

8. Federal Reserve Bank of New York. The Labor Market for Recent College Graduates, 2026.

9. Indeed, FRED. Software Development Job Postings on Indeed in the United States (IHLIDXUSTPSOFTDEVE), 2026.

10. Indeed Hiring Lab. The Labor Market Is Tilting Toward Seniority, 2026 წლის 23 ივლისი.

11. Ramp, Revelio Labs. AI Adoption and Jobs Impact, 2026 წლის 30 ივნისი.

12. The Budget Lab at Yale. Evaluating the Impact of AI on the Labor Market: Current State of Affairs, 2025 წლის 1 ოქტომბერი.

13. OECD. Young People, Labour Markets and AI: What OECD Evidence Shows, 2026 წლის აგვისტო.

14. Institute of Student Employers. Student Recruitment Survey 2025.

15. European Central Bank. Economic Bulletin, Issue 5/2026, 2026 წლის 6 აგვისტო.

16. European Training Foundation. Country Fiche 2025: Georgia, 2026 წლის თებერვალი.

17. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქსტატი). სამუშაო ძალის მაჩვენებლები, 2025 და 2026 წლის II კვარტალი.

18. International Monetary Fund. Georgia: Selected Issues, Country Report No. 26/134, 2026 წლის მაისი.

19. ISET Policy Institute. How Generative AI Is Going to Affect the Georgian Labor Market, 2025 წლის ოქტომბერი.
20. Galt & Taggart. IT Sector in Georgia, 2025 წლის დეკემბერი.
21. PMCG. Employment Tracker, 2026 წლის ივნისი.
22. Business Association of Georgia. Member Survey on AI Adoption, Q2 2026, 2026 წლის 17 ივლისი.
23. Georgia Today. AI Education in Georgian Public Schools, 2026 წლის 7 ოქტომბერი.

ეს ანალიზი მომზადებულია ბიზნესისა და ტექნოლოგიების უნივერსიტეტის (BTU) აკადემიური გუნდისა და BTUAI-ის მიერ. ის ეყრდნობა საჯაროდ ხელმისაწვდომ სტატისტიკურ მონაცემებს, კვლევებსა და დარგობრივ ანგარიშებს და ანალიტიკური ხასიათისაა.

ციტირება: ბიზნესისა და ტექნოლოგიების უნივერსიტეტი (BTU) და BTUAI. (2026). ხელოვნური ინტელექტი და ახალგაზრდების დასაქმება: რას ნიშნავს ეს საქართველოსთვის. თბილისი, საქართველო.